

פרפראות בפרשת השבוע ובהלכה פ' משפטים ע"י יהודה זבולון הלוי קליטניק בעל פרדס יהודה

~ קניית עבד עברי ~

כי תקנה עבד עברי שש שנים ועבד: (כא ב) ובתרגום אונקלוס פירש וז"ל: ארי תבון עבדא בר ישראל, שפירושו הוא הוראה לקונים "נער ישראל, ולפי"ז צריך לדעת מדוע בפרשת מקץ בפסוק ושמ אתנו נער עברי (מ"א י"ב) תירגם האונקלוס: ותמן עמנא עולים עברי, וכן מצינו בפרשת וישב בפסוק כי נגב נגבתי מארץ העברים, (מ ט"ו) ותירגם האונקלוס ארי מנגב נגיבנא מארע עבראי, ושם פשוט שהכוונה עברי "הוא יהודי" וא"כ צריך לדעת מדוע כאן שינה התרגום לשונו לבר ישראל במקום הלשון עברי? ואפשר לומר דהאונקלוס מרמז למה שמצינו בגמ' (ב"מ דף ע"א ע"א) שגר אין יכול למכור עצמו כמו עבד עברי דאצל עבד עברי מצינו הלשון ושב אל-משפחתו, (ויקרא כ"ה מ"א), דהכוונה הוא שבהגיע יובל אזי חוזר עבד עברי אל-משפחתו, ואילו גר אין לו משפחה, והילכך גם אין יכול להימכר, וזה הכוונה כאן בתרגום אונקלוס: ארי תבון עבדא "בר ישראל" דכשבאין לקנות עבד צריך לדעת שרק עבד עברי אפשר לקנות ואילו גר אין יכולים לקנות ומדויק הלשון כאן דייקא. ודפח"ח (אבני שהם להגאון ר' משה ליב שחור מגאוני ירושלים מחבר ספרי בגדי כהונה וכה התשובה)

~ הוצאות שבת במקום הוצאות רפואה ~

רק שבתו יתן ורפא ורפא: (כא יט) ובגמרא מצינו (שבת דף יב ע"א) הנכנס לבקר את החולה אומר שבת היא מלועזק ורפואה קרובה לבא, ופירושו הוא שיום השבת עצמו בכוחו להגיץ ולהביא מרפא, ורואים מכאן שענין הרפואה יש לו שייכות עם ענין יום השבת עצמו. ואם חס ושלום ימעט האדם בהוצאות שבת ויו"ט יכול לגרום לעצמו שאותו הממון שמיעט להוצאות שבת יצטרך להוציא לעניני רפואה, מדה כנגד מדה, ולפי"ז מדויק הלשון "רק", דהרי אכין ורקין מיעוטיין הן בתורה, והלשון "שבתו" מרמז על יום שבת, שאם חס ושלום ימעט בהוצאות שבת יצטרך לא עלינו להגיע למצב של "ורפא ורפא" שיצטרך ח"ו לחפש רפואות. הילכך יראה האדם לענג השבת בכל כוחו ומאודו, (ערוגת הבושם אב"ד חוסט)

~ איסור בשר בחלב רק בזמן הזה ~

לא תבשל גדי בחלב אמו: (כג יט) ובגמרא (חולין קטו): למדו מזה דמצינו בתורה ג' פעמים הלשון "לא תבשל גדי בחלב אמו", (א) על איסור בישול של בשר בחלב, (ב) על איסור אכילה של בשר בחלב, (ג) על איסור הנאה של בשר בחלב, ובשולחן ערוך (יו"ד סי' פ"ז א') פסקו דמדאורייתא היינו מאיסור תורה הוא רק על בישול בשר בחלב, והנה בספר רבינו בחיי על פסוק זה מחדש שהדין של איסור בשר בחלב הוא רק בזמן הזה, מכיון דאיסור בשר בחלב, הוא מצד להכניע את היצר הרע, אבל לעתיד לבא שלא יהיה יותר יצר הרע אזי יהיה מותר לפי"ז אפילו לבשל בשר בחלב ע"כ. ולפי דבריו אפשר לתרץ הקושיא המפורסמת: דאיך יתכן שהמאלכים אצל אברהם אבינו אכלו בשר בחלב כדמצינו: ויקח המאן וחלב וכו'

הבקר אשר עשה ויתן לפנייהם והוא עמד עליהם תחת העץ "ויאכלו" (בראשית יח ח) והאיך אברהם נתן לאכול דבר האסור לו? ולפי דברי רבינו בחיי הנ"ל מובן הכל: מכיון שאין למאלכים יצר הרע אזי ממילא אין להם איסור של בשר בחלב, והילכך גם מובן למה אברהם אבינו ע"ה נתן להם לאכול בשר בחלב, כי ידע שלהם אין כלל איסור, (בהיות הבוקר, אות תקפ"ח, להגה"צ ר' שאול בראך צוק"ל)

~ פנת ההלכה ~

בענין חייב להקביל פני רבו ברגל בזמן הזה

שלוש רגלים תהי לי בשנה: (כג יד) צריך להבין שהרי הפסוק מפרש שוב ואומר שלוש פעמים בשנה יראה כל-וכורף (כג יז) ואם כן מה בא להשמיענו פסוק זה? רק מצינו בגמרא (ר"ה דף טז: וסוכה דף כז:): מניין שחייב אדם להקביל פני רבו ברגל שנא' (מלכים ב ד כג) מדוע את הלקת אליו היום לא חרש ולא שפתי: מכלל דבחדש ושבת מיחייב איניש לאקבולי אפי רביה. עכ"ל הגמרא לענינינו, והפוסקים למעשה דנין האם דין זה היה רק בזמן הבית או שדין זה הוא גם חל בזמן הזה, ורוב הפוסקים מציינים את דברי השו"ת נודע ביהודה (או"ח סימן צד) שהקשה: מדוע חייב זה לא נפסק בשו"ע להלכה למעשה? והנודע ביהודה עצמו תירץ שם דזה הדין הוא רק בזמן שביהמ"ק קיים, דדעתו שענין קבלת פני רבו ברגל שייך לענין ראית פניו בעזרה, יעויין שם עוד בהרחבה, והערוך לנר (סוכה דף כז:): חולק בדבר זה עם הנודע ביהודה ומביא את דברי המגן אברהם (או"ח סי' תקנ"ד ס"ק י"ב) הסובר שמחוייבים להקביל פני רבו בשבת אפילו בזמן הזה. והנה בספר עיון מנחם (מס' סוכה דף כז: להגאון ר' מנחם פאללאק אב"ד סערענטש) כתב אשר בזמן הבית הרי החובה היתה להקביל פני השכינה, וא"כ חייבים לומר שכל דין הקבלת פני רבו הוא "דווקא" בזמן הזה, שהוא במקום וכנגד קבלת פני השכינה, והנה בספר אברהם יגל (פ' משפטים להגאון ר' אברהם הכהן מתונס) מבאר כפילות הפסוקים שלוש רגלים וכן שלש פעמים בענין אחד, הכוונה היא שבזמן הבית היו צריכים או לקבל פני השכינה, או לעלות לרגל, ומי שלא היה ביכולתו לעלות לרגל לקבל פני השכינה היה לו החיוב ללכת לקבל פני רבו.

ולפי דבריהם אפשר לחדש לענ"ד: שמכיון שלפי כל הפוסקים יש קשר בין ב' פסוקים אלו, משום זה יש לנו מצוה תמידית של קבלת פני השכינה, אבל באופן שאין ביהמ"ק אז מגיע החיוב של קבלת פני רבו, שזה מקיימים ביום חרש או שפתי, וזה עומק הכוונה שאמר האמורא רבי יצחק שחייב אדם לקבל פני רבו, וכ"ש ברגל, הכוונה שבימי הבית היה לנו חיוב של קבלת פני השכינה, מחדש ר' יצחק שכעת נשאר רק חוב של קבלת פני רבו, ולפי"ז יהיה לנו היום חיוב לקבל פני רבו, שזה במקום קבלת פני השכינה. ואשריהם להחסידיים הנוסעים לרובם בימי החג, כי חוץ מזה שמקבלים חיות חדש לעבודת ה', ג"כ מקיימים מצוות עלייה לרגל. (שמח זבולון תש"פ)

לקבלת הגליון pardesyehuda1@gmail.com הגליון מוקדש לעי"נ החזור החשוב יוחנן ע"ה בן יחזקאל בנימין רובי נ"י י" סיון תשע"ט וטוב שם טוב

משמן טוב! נמצא אצלנו למכירה מטבעות לפדיון הבן ופדיון נפש גם רשימת ספרים עתיקים ומכתבים פ' משפטים גליון 30

מדור העובדות

*** תרה"ק מבאיאן זיע"א - הפחד יצחק מציל בחור מרדת שחת ***

בעיירה אחת ברוסיה חיו משפחה של יהודים פשוטים עם ילדיהם בהשקט ובבטחה, ההורים השקיעו בחינוך בניהם לתורה ויראת שמיים בכל כוחם ומרצם, ולא חסכו עבורם שום ממון והעיקר שיתגדלו לתפארת בית ישראל, אך דא עקא דווקא בנם בכורם שהיה בעל כשרון טוב וחכם, הצליח לתפוס קשרים טובים עם השכנים מגויי הסביבה הצעירים, והם דיברו על ליבו יום יום שילמד ממעשיהם הנלווים והריקים ה', אט אט נכנסו דבריהם לליבו הוד, והתחיל בצנעא לעשות כמעשיהם ולהעביר זמנו במחיצתם, בראשונה לא היה מורגש מבחוץ כלום, וגם היה ממשיך ללכת לבית המלמד, אך עם הזמן התחיל לעשות מעשיו הנלווים גם לעיני האחרים, וביום מן הימים בא לבית הוריו והתחיל לדבר שאינו חושב להמשיך לקיים מצות ה' רח"ל, ההורים ששמעו כך חשבו שנכנסה בו רוח שטות שיחלוף במהרה ואמרו לו דברי מוסר על דבריו, אך לא ידעו שזה די מאוחר, וכי דבריהם נופלים על אזנים אטומות ולב סתום, והשם ירחם ביום מן הימים בעת שציפו לעת ערב לביאתו חזרה לביתו מבית המלמד ויהי כאשר ארך הזמן ולא בא, והתחילו לדאוג לשלומם, עד שגילו פתק קטן בבית בכתב יד בנם, שאין להם מה להמתין עליו כי בדעתו ללכת לבית התיפלה הגדול בעיר ולהמיר שם דתו ה', ההורים בקראם פתק זמן כמעט שיצאה נשמתם, ואביו אמר לזוגתו אשר על פי דין בעת שמועה רעה כזו רח"ל חיבים לקרוע קריעה על הבגדים ולשבת שבעה ימים כאבלים, אך זוגתו התחזקה בשעה קשה זו, ואמרה לו אשר לא רחוק מאיתנו שוכנת העיר "בויאן" ושם נמצא הצדיק ר' יצחק מבויאן - הפחד יצחק זיע"א, נלך אליו ונבקש ברכה ועצה, האב מחוסר ברירה היה חייב להסכים מיד להצעה זו, ונסעו שניהם מיד להעיר ללא שהיות, כל אותו הדרך היתה האם מתפללת ללא הפסק שירחמו עליה מן השמים, ושהצדיק יהיה השליח משמיים להצלת בנם, ויהי כאשר דרכו רגליהם בהעיר, אמרה לבעלה שמרגישה שישועתה קרובה מאוד, ויהי כאשר נכנסו להצדיק הרה"ק רבי יצחק מבויאן זיע"א, וכאשר שפכו אליו את מר ליבם, פנה אליהם הצדיק מבויאן ושאלם: האם יודעים אתם היכן בנכם כעת, ותאמר האשה לא ידענו, רק אנו יודעים שבדעתו היה ללכת לבית התיפלה הגדול שם, והוסיפה אשר בית התיפלה שם אין שום אפשרות בעולם להיכנס או לצאת משם כי הוא חומה גדולה, וליד השער יש כל העת שומרים הרבה, ויחשוב הרה"ק כמה רגעים, ולאחר כן פנה להורים ואמר להם, תלכו למקום בית התיפלה הזה, ותמתינו ליד השער, ובזמן שלא ימצאו שם שומרים, אז תתחילו לצעוק את שמי "יצחק בן מרים",

והשי"ת יהיה בעזרכם, חדורי אמונה ובטחון, הודו ההורים להרה"ק, ויצאו מביתו נאווה קודש, וחזרו מיד להעיריה שלהם, ויעמדו ליד השער, וראו כמרים ושומרים הרבה, ויחזקו את עצמם בדברי הצדיק שלא לפחד, וכאשר ראו שאין שומרים התחילו לצעוק בכל הכוחות "יצחק בן מרים", אפילו שהחומה היתה גבוהה מאוד מאוד ללא חלונות, וכאשר הרגישו שאין בהם כוח, הלך בעלה וקרא לשני גיבורים וגם הם צעקו חדורי אמונה בהצדיק, "יצחק בן מרים", כך נמשכו הצעקות עד הצות הלילה, ויהי באמצע הצעקות שמעו קול חבטה בקרקע לידם, ויראו שק מלא בגדים, והנה מתוך השק יוצא בחור, ויהי כאשר ניסו לזהותו ראו שזה אותו הבן שצעקים עבורו, האב בראותו זאת כמעט ונתעלף ורץ לבנו ושאל אותו כל הקורות איתו, ויאמר הבן אסור לנו להישאר במקום הזה ולו דקה אחת, מיד לקחוהו הגיבורים וברחו כולם לבית ההורים, אחרי שנרגעו ההורים מביאתו, שאלו אותו כל הקורות איתו, ויספר אשר חבריו הגויים מהסביבה שכנעו אותו להמיר דתו, ויהיה לו כל טוב, ושמע לקולם והלך להכומר הגדול וקבעו זמן ה' ירחם, ואותו הכומר נתן לו חדר גדול ומיוחד שיהיה שם עד בוא אותו היום, ויהי היום אחרי הצהריים בא לי הרהור חרטה וחשבתי בליבי, האיך אעשה הרעה הגדולה הזאת להוריי, אחרי שלא עשו לי שום עוול, ויהי בעת מחשבותי אלו, ולפתע פתאום שמעתי קול שאומרת לי "ברח מכאן מהר, הרי הנך יהודי", ואותו קול לא הניח אותי כלל כי שמעתי קול זה ללא הפוגה, ואז קיבלתי החלטה שאקפוץ מהחומה הגבוהה להרצפה, ואם יהיה רצון השי"ת שאשאר בחיים אזי אחזור בתשובה שלימה, ואם יהיה רצון השי"ת שלא להישאר בחיים הרי תהיה מיתתו כפרתו, ותוך כדי מחשבה זה הכנים הרבה בגדים בשק, וקפץ מהחומה וכפי שהינכם רואים הנני חי וקיים, והילכך הולך אני לקיים הבטחתי ולעשות תשובה שלימה, כן סיפר הבן, האב גם סיפר לבנו כל הקורות איתם, ומה שאמר להם הצדיק הפחד יצחק מבויאן, והבחור התחזק יותר ואט אט חזר לתלמודו ויראת שמיים שלו, כעבור תקופה ביקש מאביו שרצונו לראות הצדיק שבוכותו חזר לאביו שבשמים, ונסעו כולם יחדיו להעיר בויאן להרה"ק בעל הפחד יצחק, הצדיק בראותו את הבחור קירבו מאוד מאוד ונתן לו דרך עבורו בעבודת ה' ומאז נתקרב מאוד להרה"ק מבויאן, הוא וכל משפחתו, וגדל לשם ולתפארת בתורה יראת שמים וחסידות צרופה, והקים משפחה ודורות לתפארת בית ישראל, ובזכות הצדיק ניצולו דורות שלמים לעבודת השי"ת, זכותו יגן עלינו אמן, (מספר אברהם עבד ה' - להרה"ק ר' אברהם אהרונביץ ז"ל, מחשובי חסידו באיאן).

הוציא לאור ע"י "עולם הספרים" מרכז העולמי לספרים שאינם נמצאים ולספרים עתיקים וכתבי יד

סליחות דפוס זיטאמיר, גמ' עירובין וסנהדרין דפוס סלאוויטא ר' משה שפירא, אוהב ישראל דפוס ראשון, משניות עצי עדן קאמארנא דפוס ראשון, סעט מחזורים זיטאמיר אשכנז, סעט חומשים עם שם אפרים ושל"ה תרט"ז 35 גמ' בודדים דפוס זיטאמיר חסר רק ב"ק, מגן דוד לר' דוד מטאלנא דפוס ראשון, תיקון ליל שבועות דפוס סלאוויטא, סידור ששלה הרה"צ ר' משה וואלפסון שליט"א לחברו בעת בחרותו להר' בן ציון שענקער, תיקוני זוהר דפוס סלאוויטא, ספר עם חתימת הרה"ק ר' אברהם יצחק ווי"ב מקי"ו בעל מלל לאברהם ועוד, סעט זוהר בינוני דפוס זיטאמיר, שו"ע אורח חיים ג"ח דפוס זיטאמיר מצב מפואר, סידור שהיה שייך להרה"ק ר' יצחק אייזיק מוושטקא במערנאוויץ, מכתב ארוך חתום מהגאון ר' אהרן קאטלער, מכתב הרה"ק מהוויאטין, מדרש רבה דפוס זיטאמיר, קוויטל שכתב החזן איש על אחרי מכתב שנשלחו לו, מכתב הגאון מטשעביץ, זוהר בינוני דפוס זיטאמיר, ספר שייך להר' אברהם פאם, ספר מיט חתימת הגאון ר' יעקב קמינצקי.

4403 - 16 Ave Brooklyn, NY 11204 USA ~ T 718 - 438 - 8414 ~ F 718 - 633 - 5500 Store Hours are 11-7:30 Fri till 1:30, To receive pardes: send to - pardesyehuda1@gmail.com WWW.SEFORIMWORLD.COM

לקבלת הגליון pardesyehuda1@gmail.com הגליון מוקדש לעי"ג הבחור החשוב יוחנן ע"ה בן יחזקאל בנימין רובי נ"י י" סיון תשע"ט וטוב שם טוב

משמן טוב! נמצא אצלנו למכירה מטבעות לפדיון הבן ופדיון נפש גם רשימת ספרים עתיקים ומכתבים פ' משפטים ג'ליון 30